

KSS

Wiceprzewodniczący
Rady Miejskiej Cieszyna
Bielski
Łukasz Bielski

Cieszyński Ośrodek Kultury
„Dom Narodowy”
Rynek 12
43-400 Cieszyn

URZĄD MIEJSKI
w Cieszynie

Wpł. 31.08.2022

Wysł. Załatw. *KPM*

L.dz. *24399* zał.

Cieszyn, dnia 31.08.2022

BIURO RADY MIEJSKIEJ

BRM.033.23.2022

Wpł. *31-08-2022*

Podpis *Staniła*

WNIOSEK

do Nagrody Miasta Cieszyna w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

Dane osobowe kandydata: ZBIGNIEW MACHEJ

Opis dokonań kandydata:

Zbigniew Machej jest pisarzem, tłumaczem, publicystą i działaczem kultury. Urodził się w Cieszynie i przez większość życia był związany ze Śląskiem Cieszyńskim. Ukończył polonistykę i religioznawstwo na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W latach 1977-1989 współpracował z opozycją demokratyczną i niezależnym ruchem wydawniczym w Krakowie, był także działaczem Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej i członkiem Komitetu Obywatelskiego w Cieszynie w 1989 roku. W latach 1990-91 pełnił funkcję sekretarza Głosu Ziemi Cieszyńskiej, a w latach 1999-2000 dyrektora Cieszyńskiego Ośrodka Kultury „Dom Narodowy” (m.in. wydał wtedy zbiór prozy Kornela Filipowicza „Opowiadania cieszyńskie”). Był współzałożycielem międzynarodowego festiwalu Teatralnego na Granicy w Cieszynie i Czeskim Cieszynie.

Obecnie mieszka w Cieszynie i aktywnie bierze udział w życiu kulturalnym Cieszyna i Czeskiego Cieszyna. Współpracuje z miesięcznikiem „Tramwaj Cieszyński”, Miejską Biblioteką Publiczną i kawiarnią Avion w Czeskim Cieszynie, festiwalem „Kino na Granicy”, festiwalem teatralnym „Bez Granic” oraz kawiarnią Kornel i Przyjaciele. W latach 2018-2019, z okazji stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, wraz ze stowarzyszeniem Rotunda zrealizował projekt Cieszyński Głos Niepodległości w tym, we współpracy z „Głosem Ziemi Cieszyńskiej” – dodatek historyczny, którego był współredaktorem i współautorem, do kilku numerów tego tygodnika a w 2019 roku zainicjował i zrealizował cykl debat historycznych z udziałem najwybitniejszych historyków regionu na temat Śląska Cieszyńskiego w okresie II RP.

Ostatnio opublikował zbiór wierszy pt. „2020” (Wydawnictwo SPP i Dom Literatury w Łodzi) oraz książkę eseistyczną „Mój rodak Transcius, mój sąsiad Hviezdoslav”, która ukazała się na Słowacji.

Przez kilkanaście lat Zbigniew Machej pracował w dyplomacji RP - przez dziewięć lat jako wicedyrektor Instytutu Polskiego w Pradze, później jako dyrektor Instytutu Polskiego w Bratysławie, a także jako wicedyrektor Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. Od 2014 roku zajmuje się głównie pracą pisarską, publicystyczną i translatorską. Jest autorem piętnastu wydanych zbiorów wierszy. Jego wiersz znalazł się w antologii Czesława Miłosza pt. „Wypisy z książek użytecznych”, popularnej także w języku angielskim, a limeryki ułożone przez niego wspólnie z Wisławą Szymborską w połowie lat 90. zapoczątkowały modę na limeryki w Polsce. Ostatnio opublikował tom krótkich próz „Antidotum noctis” (Dom Literatury w Łodzi 2018). Eseje publikował ostatnio m.in. w „Herito” - kwartalniku Międzynarodowego Centrum Kultury w

Krakowie, „Gazecie Wyborczej” i gdańskim „Przeglądzie Politycznym”. Wydał kilka książek jako tłumacz z czeskiego i słowackiego. Z języka czeskiego przełożył wybór z Pieśni duchowych Georgiusa Tranosciusa, czyli Jerzego Trzanowskiego (Oficyna Efemeryczna 2017, nagroda miesięcznika „Literatura na Świecie” w kategorii poezja 2017) i „Pojęcia podstawowe” Petra Krála (PIW 2020, nominacja do Nagrody Literackiej Gdynia), a z języka słowackiego tom wierszy „Cicha ręka” Ivana Štrpki (Europejski Poeta Wolności, Gdańsk 2009) oraz wybór wierszy Jána Ondruša „Przełykanie włosa” (Biuro Literackie 2021). Przekładał także wiersze dawnych poetów angielskich – Thomasa Traherne’a i Johna Clare’a. Współpracował m.in. z czasopismami „Literatura na Świecie” i „Przekrój”. Wiersze i eseje publikuje również w kwartalniku artystycznym „Vlna” na Słowacji. Jako działacz kultury współpracował m.in. z instytucją Ars Cameralis Silesiae Superioris. Z jego inicjatywy Biuro Wystaw Artystycznych w Katowicach zorganizowało w 2017 roku w ramach festiwalu Ars Cameralis wystawę „Linia i chaos” obrazującą dzieje sztuki awangardowej w Cieszynie i województwie śląskim.

W tym roku otrzymał główną nagrodę PEN Clubu i ZAiKS w konkursie na esej na temat wolności oraz Nagrodę Poetycką „Orfeusz” im. K. I. Gałczyńskiego za zbiór wierszy pt. „2020”.

Twórczość Zbigniewa Macheja:

POEZJA

Smakosze, kochankowie i płatni mordercy (1984)

Śpiąca muza (1988)

Wiersze dla moich przyjaciół (1988)

Dwa zbiory wierszy (1990)

Trzeci brzeg (1992)

Legendy praskiego metra (1996)

Kraina wiecznych zer (2000)

Prolegomena. Nieprzyjemne wiersze dla dorosłych (2003)

Wspomnienia z poezji nowoczesnej (2005)

Wiersze przeciwko opodatkowaniu poezji (2007)

Przygody przyrody (2008)

Zima w małym mieście na granicy (2008)

Mroczny przedmiot podążania (2014)

2020 (2021)

PROZA

Anitdotum noctis (2018)

Mój rodák Tranoscius, mój sused Hviezdoslav (tłum. na słowacki: Karol Chmel, 2021)

PRZEKŁADY

Kłątwa siedmiu kościołów Miloša Urbana (2005, z czeskiego)

Cicha ręka. Dziesięć elegii Ivana Štrpki (2009, ze słowackiego)

wiersze Ivana Wernischa

Pieśni duchowe z kancjonału Cithara sanctorum Jerzego Trzanowskiego (2017, z czeskiego)

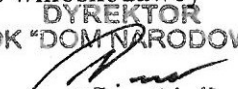
Pojęcia podstawowe Petra Krála (2020, z czeskiego)

Przełykanie włosa Jána Ondruša (2021, ze słowackiego)

INNE PUBLIKACJE

Opowiadania cieszyńskie Kornela Filipowicza (red.) (2000)

Beniowski a iné básne Juliusza Słowackiego (red.) (2010)

Podpis wnioskodawcy
DYREKTOR
COK "DOM NARODOWY"

mgr Adam Cieślak